

BROEDVOGELINVENTARISATIE IN HET DOLLARDGEBIED

Breeding census in the Dollard-area

W. DE WILDE en S. BRAAKSMA

Van 23 t/m 25 mei 1972 werd door ons een onderzoek ingesteld naar de broedvogelbevolking van het buitendijkse gebied langs de Dollard tussen de Duitse grens bij Nieuw-Statenzijl en de Punt van Reide bij Termunten. Het is de bedoeling om de volledige resultaten van deze telling te publiceren in het Waddenbulletin. Wij willen hier volstaan met het vermelden van enkele opmerkelijke feiten, die een aanvulling vormen op reeds eerder over dit gebied gepubliceerde gegevens (zie bijv. Braaksma en Timmerman, 1969).

In de eerste plaats kan worden vermeld, dat hier dit jaar niet minder dan drie paar Bruine Kiekendieven aanwezig waren. Van één hiervan werd op 23 mei bij toeval een nest met 4 eieren gevonden. Het betreden van de omgeving van de vermoedelijke nestplaatsen van de beide andere paren werd, met het oog op mogelijke verstoring, vermeden. Behalve van Waterhoentjes, waarvan twee lege nesten en drie nesten met eieren, alsmede één pasgeboren jong werden gevonden, werden dit jaar voor het eerst ook nesten gevonden van Meerkoeten; namelijk één kennelijk door predatoren leeggeroofd nest en vier nesten met eieren. Er waren van elk van beide soorten zo te zien tenminste 7 broedparen aanwezig (verg. Braaksma, 1969). Van de Meerkoet werd bovendien een troep van ± 50 niet-broedende vogels waargenomen.

Het aantal broedparen van de Kluut was dit jaar opmerkelijk groot. Het werd getaxeerd op ± 685 . Ongeveer een tiende deel van de vogels was in het bezit van pasgeboren jongen. De andere Kluten zaten nog te broeden, evenals die in de aangrenzende Johannes Kerkhovenpolder, waar ± 60 broedparen werden geteld. Daar ook op de Punt van Reide weer Kluten hebben genesteld, mag worden geconcludeerd, dat de broedpopulatie vergeleken met voorgaande jaren sterk is toegenomen (zie bijv. Tjallingii, 1970). Waarschijnlijk hangt dit samen met de indijking van de Lauwerszee.

Een ander verheugend feit is, dat dit jaar (= voor zover bekend voor het eerst) ook Baardmezen in het Dollardgebied hebben gebroed. Wij zagen in totaal 6 ♂♂ en 2 ♀♀. Er waren echter waarschijnlijk meer dan zes broedparen aanwezig, want het rietland werd slechts ten dele onderzocht. Dat de soort hier inderdaad heeft gebroed, blijkt naar onze mening uit het feit, dat de waargenomen vogels sterk alarmeerden. Bovendien vlogen 2 ♂♂ met voer in de snavel rond.

Een andere vogel die hier eveneens voor het eerst buitendijks werd waargenomen, is de Grauwe Gors, waarvan op 23 mei nabij Nieuw-Statenzijl één zingende ♂ werd genoteerd.

Het lijkt echter waarschijnlijk, dat deze soort binnendijks heeft gebroed, want de waargenomen vogel zong later, evenals twee andere ♂♂, aan de binnenzijde van de dijk.

Enkele andere interessante waarnemingen waren o.m. die van een overvliegende Ooievaar (op 24 mei) en van een Engelse Gele Kwikstaart ♂ (op 25 mei). Laatstgenoemde soort heeft wellicht gebroed in een perceel koolzaad langs de dijk van de Carel Coenraadpolder, waarnaar de vogel na het zoeken van voedsel aan de voet van de Dollarddijk steeds terugkeerde.

Temidden van de vele op de begroeide buitendijkse terreinen overtijgende steltlopers was de Bonte Strandloper dit keer stellig de meest talrijke soort. Wij taxeerden het aantal exemplaren op 25 mei op ± 17.000 .

Met enige weemoed en een wrange bijmaak bij de gedachte aan de snel naderende indijking namen wij op 25 mei afscheid van dit voor een ornitholoog onvergetelijk mooie gebied.

SUMMARY

A breeding census in the Dollard-area between the so called Punt van Reide near Termunten and the German border from the 23th till the 25th May 1972 showed a considerable increase of the local population of the Avocet *Recurvirostra avosetta* L. A total of about 685 breeding pairs proved to be present. Another 60 pairs were breeding on arable land in the neighbouring Johannes Kerkhovenpolder. It is likely that the increase of the Avocets in the Dollar-area is a consequence of the reclaiming of the former Lauwerszee.

The presence of three pairs of the Marsh-harrier *Circus aeruginosus* L., at least seven pairs of Moorhen *Gallinula chloropus* (1) and a same number of Coot *Fulica atra* L. seems worth to be mentioned, because these species usually prefer fresh water-areas. Moorhen nests have also been seen here in previous years, but from Marsh-harrier and Coot it was the first time that clutches have been found.

A new breeding-species was the Bearded tit *Panurus biarmicus* L., of which six males and two females were seen in the only partly investigated reedbelts. Two of the observed males carried food in their bills. All birds uttered alarmcalls. Some other interesting observations were f.i. a singing male of the Corn bunting *Emberiza Calandra* L. and a male of the English form of the Yellow wagtail *Motacilla flavarissima* (Blyth). Both species are supposed to be breeding on near arable land.

A migrating White stork *Ciconia ciconia* L. and about 17000 Dunlin *Calidris alpina* L. were the most remarkable observations amongst the nonbreeding birds, that were present on and above the not yet reclaimed part of the Dollard-area.

It is very regrettable that this bird-paradise will lose much of its attraction by the fact that most of the present salt-marshes and mudflats will be surrounded by a dike next year...

LITERATUUR

- Braaksmā, S. & A. Timmerman, 1969. De Avifauna van het Eems-Dollardgebied. Limosa 42: 156—177.
Braaksmā, S. 1969. Buitendijks broedende waterhoentjes. Limosa 42: 227—228.
Tjallingii, S. T. 1970. Inventarisatie van de in 1969 in Nederland broedende Kluten. De Levende Natuur 73: 222—229 en 251—255.

Adres: Afd. Natuurbeheer, Staatsbosbeheer, Utrecht.